

Van de voorzitter

Het is alweer even geleden dat u als raad een nieuwsbrief van de rekenkamer ontving.

De afgelopen maanden is er echter veel contact tussen raad en rekenkamer geweest. Eind november zijn we bij bijna alle raadsfracties langsgegaan, om input op te halen voor de onderzoeksagenda voor 2024. Die onderzoeksagenda hebben we op 19 januari 2024 via de dagmail aangeboden aan de raad. In december heeft de rekenkamer het rapport over de aansturing van Inclusio sociale basis opgeleverd,

en gepresenteerd in een themasessie. Diezelfde maand is dat ook door de raad behandeld. Op 15 maart jl. heeft de raad het jaarverslag van de rekenkamer over 2023 ontvangen.

Op dit moment zijn we twee onderzoeken aan het afronden, en tegelijkertijd nieuw onderzoek aan het opstarten, naar de handhaving van de energiebesparingsplicht voor bedrijven en naar zorgfraude. Mocht u vragen daarover hebben, dan horen we dat graag.

Klaartje Peters

Wat komt er binnenkort aan?

Subsidies culturele instellingen

In 2023 heeft de rekenkamer met hulp van onderzoeksbureau B&A groep onderzoek gedaan naar het subsidiebeleid in de cultuursector van de gemeente Venlo. Op 28 maart zal het onderzoeksrapport onder embargo aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Dit onderwerp kwam mede voort uit de jaarlijkse raadpleging van de fracties. Ondanks een aantal momenten in het jaar dat het cultuurbeleid informeren (raadsbrief) of besluitvormend (begroting) langskomt, ervaren de fracties weinig zicht of grip op de relatie tussen subsidie en resultaat. De rekenkamer wil met het onderzoek

inzichtelijk maken hoe de subsidies in de cultuursector bijdragen aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen.

Klachtbehandeling

Eind april hopen we een rekenkamerbrief aan de raad te kunnen aanbieden met de resultaten van het onderzoek naar klachtbehandeling door de gemeente. Dat onderzoek is in 2023 in samenwerking met bijna 70 andere rekenkamers uitgevoerd. Bij de rekenkamerbrief zit een vergelijkend rapport over alle deelnemende gemeenten en een beknopte factsheet over Venlo en de Venlose verbonden partijen GGD, RUD en Omnibuzz.

Wat zijn de lopende onderzoeken

Toezicht naleving energiebesparingsplicht bedrijven

Dit onderzoek is recent gestart. De Rekenkamer Venlo doet mee aan een landelijk DoeMee-onderzoek, samen met de Algemene Rekenkamer en een groot aantal gemeentelijke rekenkamers.

De energiebesparingsplicht voor bedrijven houdt in dat bedrijven energiebesparingsmaatregelen moeten nemen die ze snel kunnen terugverdienen (snel is binnen 5 jaar). Daar moeten ze een plan voor maken en de regionale omgevingsdienst – voor Venlo is dat de RUD Limburg Noord - moet toezicht houden op de plannen en de uitvoering daarvan. Het onderzoek richt zich op de vraag: *Welke inspanningen plegen gemeenten en provincies bij het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing en wat zijn daarvan de resultaten?*

Het onderzoek wordt uitgevoerd door Ecorys. De planning is dat het onderzoek van Ecorys rond de zomer is afgerond. De presentatie van het onderzoek zal vrij laat in het najaar zijn, wanneer

het onderzoek van de Algemene Rekenkamer (naar het landelijke beleid op dit onderwerp) ook is afgerond.

Zorgfraude

De rekenkamer wil in 2024 onderzoek doen naar de vraag wat de gemeente doet aan het voorkomen en bestrijden van fraude door zorgaanbieders. Naast toezicht op de kwaliteit van zorg heeft de wetgever met de Wmo en de Jeugdwet aan de gemeenten ook nadrukkelijk het toezicht op de rechtmatigheid van de zorg toevertrouwd. Landelijke schattingen over de hoeveelheid geld dat verdwijnt als gevolg van fraude in Nederland lopen uiteen van 3 tot 10% van het totale budget voor Wmo en Jeugdwet. Gezien het budget van de gemeente Venlo voor de WMO en jeugdzorg zou het gaan om aanzienlijke bedragen. De rekenkamer wil onderzoeken of het toezicht van de gemeente Venlo, dat regionaal georganiseerd op de schaal van Noord-Limburg, effectief is.

Nieuwe onderzoeksbevoegdheden rekenkamers

Per 1 januari jl. is de Wet Versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. Die wet was de reden dat rekenkamercommissies met raadsleden in het hele land zich hebben omgevormd tot onafhankelijke rekenkamers met alleen externe leden. Ook in Venlo hebben we dat gedaan.

De wet heeft ook tot andere veranderingen geleid. Colleges moeten de raad verplicht jaarlijks laten weten wat er met de rekenkamerbevelingen is gedaan. In Venlo doet het college dat al langer, met een stoplichtenrapportage in de jaarstukken en in aparte RIB's.

Een belangrijke verandering is verder dat onze onderzoeksbevoegdheden ten aanzien van verbonden

partijen zijn uitgebreid. Gemeenten gaan steeds vaker, onder andere in het sociaal domein, inkoop- en contractrelaties aan met privaatrechtelijke rechtspersonen, bijvoorbeeld voor de inkoop van jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning. Door aanpassing van de Gemeentewet kunnen rekenkamers nu ook onderzoek doen naar zowel privaatrechtelijke rechtspersonen waarmee de gemeente contracten sluit, als privaatrechtelijke rechtspersonen waaraan de gemeente een subsidie, garantie en/of lening heeft verstrekt. Een derde soort privaatrechtelijke rechtspersonen zijn de samenwerkingsverbanden tussen bestuurslagen: daar kan nu ook onderzoek naar worden gedaan als deelnemende gemeenten, provincies en de rijksoverheid een gezamenlijk meerderheidsbelang in een rechtspersoon hebben, zonder dat een van de deelnemers een belang van meer dan 50% heeft.

Kijken bij de burens

In deze rubriek belichten we relevante onderzoeken van andere rekenkamers uit de buurt.

Provincie Limburg

De Zuidelijke Rekenkamer, de rekenkamer van de provincies Limburg en Noord-Brabant, heeft vorige maand een brief aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg gestuurd, naar aanleiding van de opschudding over grondexploitatie maatschappij Californië BV.

[Bekijk brief](#)

In de brief zegt de Zuidelijke Rekenkamer zich geroepen te voelen een aantal principes van integriteit en goed bestuur opnieuw onder de aandacht te willen brengen bij het provinciebestuur. In 2022 had de Zuidelijke Rekenkamer onderzoek gedaan naar de integriteitskwesaties bij de provincie. Daaruit waren 5 principes voortgekomen. De casus-Californië roept allerlei vragen op over de manier

waarop de provincie sinds 2022 die principes heeft toegepast. De Zuidelijke Rekenkamer heeft dat – jammer genoeg - niet zelf onderzocht, maar geeft die vragen mee aan Gedeputeerde Staten. Voorbeelden zijn: heeft het risicomanagement goed gefunctioneerd? Is er binnen GS voldoende gereflecteerd op de morele beginselen die in het geding waren? Heeft de provincie overwogen onderzoek te doen naar het eigen handelen? De Zuidelijke Rekenkamer adviseert GS en PS om over deze vragen het gesprek aan te gaan.

Over dit onderwerp heeft het college van B&W recent RIB 036-2024 gepubliceerd.

Kijken bij de burens

In deze rubriek belichten we relevante onderzoeken van andere rekenkamers uit de buurt.

Gemeente Nijmegen

In Nijmegen is de verhouding tussen de rekenkamer en het gemeentebestuur altijd enigszins beladen geweest. Recent speelde er weer een stevig meningsverschil, dat ook de kranten haalde.

De Rekenkamer Nijmegen heeft in de afgelopen jaren meermaals onderzoek gedaan naar de toegang tot de WMO, vanuit het perspectief van inwoners die hulp nodig hebben.

Bekijk onderzoek

De rekenkamer had vastgesteld dat er daarbij wel een en ander misging. Zo was bijvoorbeeld de informatie voor inwoners op de gemeentelijke website verre van volledig. Ondanks het feit dat de raad met conclusies en aanbevelingen had ingestemd, bleken bij het herhaalonderzoek in 2021 diverse zaken niet gerepareerd.

Toen de rekenkamer in 2023 opnieuw de stand van zaken wilde bekijken, kreeg zij ondanks herhaalde verzoeken niet de benodigde stukken aangeleverd. De rekenkamer besloot te onderzoeken hoe het staat met de archivering van belangrijke stukken binnen de gemeentelijke organisatie. Tot haar schrik stelde ze vast dat er nauwelijks wordt gearchiveerd, en dat

sommige stukken zelfs niet zijn te vinden op de gemeentelijke netwerkschijven en in mailboxen. Daarbij gaat het om overeenkomsten met partijen aan wie de gemeente de zorg in het kader van WMO heeft uitbesteed, prestatieafspraken, monitoringsrapportages, etc. De rekenkamer meldde de raad in december jl. dat zij zich door de ontbrekende stukken in het dossier van de gemeente geen oordeel kon vormen over de vraag of de toegang inmiddels was verbeterd.

Bekijk brief

Deze brief maakte een storm aan reacties los in Nijmegen. Het college verzette zich tegen (een deel van) de uitkomsten, maar in een felle raadsvergadering moest de wethouder uiteindelijk excuses aanbieden voor de gang van zaken. Een poging van haar partij om de werkwijze van de rekenkamer en het 'overvragen' van de ambtelijke organisatie ter discussie te stellen, stuitte op verzet bij de rest van de raad. Met een raadsbrede motie werden rekenkamer en college opgeroepen om het onderzoek mét de benodigde stukken alsnog uit te voeren.

Bekijk motie

